

Základy programování a algoritmizace Booleanovské výrazy

Erik Král

2020

Informace o autorech:

Ing. et Ing. Erik Král, Ph.D.
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Nad Stráněmi 4511
760 05 Zlín
ekral@utb.cz

OBSAH

OBSAH			3	
1 ÚVOD				
		Booleanovské výrazy		
		Řešené příklady		
SF	7ΝΔΜ	ΡΟΙΙΖΊΤΕ Ι ΙΤΕΡΑΤΙΙΚΥ	13	

1 ÚVOD

V tomto materiálu se seznámíme s booleanovskými výrazy, tedy výrazy, které vracejí typ *boolean* [1] a projdeme si i příklady na procvičení.

1.1 Booleanovské výrazy

Booleovský výraz vrací jako výslednou hodnotu typ *bool*. Nejčastěji jej používáme v podmíněných příkazech výběru (*selection statements*) a příkazech pro tvorbu cyklu (*iteration statements*). Příklady booleanovských výrazů jsou relační a logické operátory.

Relační operátory představují následující operátory:

```
int x = 2;
int y = 3;
bool vysledek;

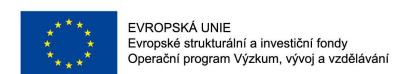
vysledek = x == y; // rovnost
vysledek = x != y; // nerovnost
vysledek = x < y; // mensi nez
vysledek = x > y; // vetsi nez
vysledek = x <= y; // nensi nebo rovno
vysledek = x >= y; // vetsi nebo rovno
```

Rovnost tedy zapisujeme následujícím způsobem, jeden znak by totiž představoval operátor přiřazení.

```
x == y
```

A nerovnost zapisujeme takto:

```
x != y
```


Dalšími booleanovskými operátory jsou logické operátory.

Logický AND se zapisuje pomocí znaků & Výsledkem operace x & y je true, pokud x a zároveň y jsou true. Jinak je výsledkem false. V následujícím příkladu bude mít proměnná ok hodnotu true, pokud je x > y a zároveň je x > 0.

```
int x = 3;
int y = 5;
bool ok = (x > y) && (x > 0);
```

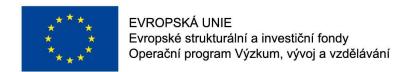
Logický OR se zapisuje pomocí znaků & Výsledkem operace x & y je true, pokud x a nebo y jsou true. Jinak je výsledkem false.

V následujícím příkladu bude mít proměnná ok hodnotu true, pokud je x > y a nebo je x > 0.

```
int x = 3;
int y = 5;
bool ok = (x > y) || (x > 0);
```

Posledním logickým operátor je logická negace operandu. Pokud je operand *true*, výsledkem je *false*. Pokude je operad *false*, výsledkem je *true*. V následujícím příkladu bude mít proměnná *notOK* hodnotu *false*.

```
bool ok = true;
bool notOK = !ok;
```


Pro zopakování uveďme tři další příklady s komentářem, nejprve opět definujme proměnné x, y a vysledek:

```
int x = 2;
int y = 3;
bool vysledek;
```

výsledek bude pravda pokud je x menší než y a zárověň y je rovno 3:

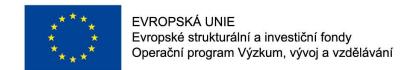
```
vysledek = (x < y) && (y == 3);
```

výsledek bude pravda pokud je x menší než y a nebo y je rovno 3:

```
vysledek = (x < y) \mid | (y == 2);
```

operátor ! neguje vysledek predchozi operace, vyraz je pravda, pokud je x vetsi nebo rovno y:

```
vysledek = !(x < y);
```


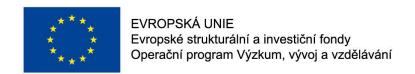

1.2 Řešené příklady

Nyní si ukážeme příklady s kompletním kódem a případně okomentujeme jednotlivá řešení.

První příklad shrnuje vše, co jsme zatím probrali.

```
using System;
namespace MujDruhyProjekt
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
            int x = 2;
            int y = 3;
            bool vysledek;
            vysledek = x == y; // rovnost
            vysledek = x != y; // nerovnost
            vysledek = x < y; // mensi nez</pre>
            vysledek = x > y; // vetsi nez
            vysledek = x <= y; // nensi nebo rovno</pre>
            vysledek = x >= y; // vetsi nebo rovno
            vysledek = (x < y) \&\& (y == 3);
            vysledek = (x < y) \mid \mid (y == 2);
            vysledek = !(x < y);
            Console.WriteLine("Hello World!");
        }
```


Druhý příklad určí, zda je **trojúhelník pravoúhlý** s pomocí pythagorovy věty a zda **trojúhelník existuje** dle trojúhelníkové nerovnosti [2].

```
using System;
namespace MujDruhyProjekt
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            double a = 3.0;
            double b = 4.0;
            double c = 5.0;

            bool vysledek;

            vysledek = a * a + b * b == c * c;

            Console.WriteLine($"Je pravouhly (True ano, False ne): {vysledek}");

            vysledek = (a + b > c) && (a + c > b) && (b + c > a);

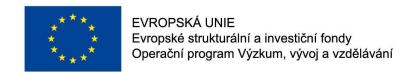
            Console.WriteLine($"Existuje (True ano, False ne): {vysledek}");
            }
        }
    }
}
```

Konkrétně následující řádek určuje, zda je trojúhleník pravoúhlý. Je potřeba počítat s možnou chybou zaokrouhlování a v reálném programu bychom měli počítat s určitou odchylkou.

```
vysledek = a * a + b * b == c * c;
```

A následující řádek testuje trojúhelníkovou nerovnost.

```
vysledek = (a + b > c) && (a + c > b) && (b + c > a);
```


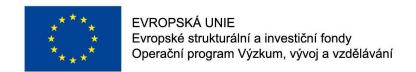

Ve třetím příkladu máme dva výsledky testů studentů, *t1* a *t2* a testujeme různé hypotézy, které níže postupně popíšeme.

Nejdříve níže uvedeme kompletní kód.

```
using System;
namespace MujDruhyProjekt
   class Program
        static void Main(string[] args)
        {
            double t1 = 40.0;
            double t2 = 70.0;
            Console.WriteLine($"test1: {t1} test2: {t2}");
            bool vysledek;
            vysledek = t1 > 45.0 || t2 > 45.0;
            Console.WriteLine($"Splnil alespon jeden test: {vysledek}");
            vysledek = t1 <= 45.0 && t2 <= 45.0;
            Console.WriteLine($"Nesplnil zadny test: {vysledek}");
            vysledek = t1 > 45.0 \& t2 > 45.0;
            Console.WriteLine($"Splnil oba testy: {vysledek}");
            vysledek = !(t1 <= 45.0 && t2 <= 45.0);
            Console.WriteLine($"Neplati ze nesplnil oba testy: {vysledek}");
        }
   }
```


První výraz vrátí *true*, pokud student splnil alespoň jeden ze dvou testů za více než 45 bodů:

```
vysledek = t1 > 45.0 || t2 > 45.0;
```

druhý výraz vrátí true, pokud student nesplnil žádný ze dvou testů za více než 45 bodů:

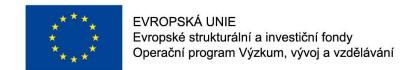
```
vysledek = t1 <= 45.0 && t2 <= 45.0;
```

třetí výraz vrátí true, pokud student splnil každý ze dvou testů za více než 45 bodů:

```
vysledek = t1 > 45.0 && t2 > 45.0;
```

a poslední výraz vrátí *true*, pokud je alespoň jeden ze dvou testů splněný za více než 45 bodů, ale tentokrát využívá negaci. Konrétně nejprve otestujeme, zda jsou oba testy rovny nebo menší 45 bodů a tento výraz potom znegujeme.

```
vysledek = !(t1 <= 45.0 && t2 <= 45.0);
```

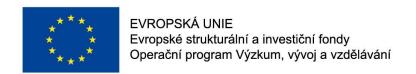

Poslední příklad je podobný na předcházející, ale tentokrát psali studenti tři testy.

```
using System;
namespace MujDruhyProjekt
{
    class Program
        static void Main(string[] args)
            double t1 = 30.0;
            double t2 = 40.0;
            double t3 = 70.0;
            Console.WriteLine($"test1: {t1}, test2: {t2}, test3: {t3}");
            bool vysledek;
            vysledek = (t1 > 45.0) || (t2 > 45.0) || (t3 > 45.0);
            Console.WriteLine($"Splnil alespon jeden test ze tri: {vysledek}");
            vysledek = (t1 > 45.0) \&\& (t2 > 45.0) \&\& (t3 > 45.0);
            Console.WriteLine($"Splnil vsechny tri testy: {vysledek}");
            vysledek = ((t1 > 45.0) \& (t2 > 45.0))
                       || ((t1 > 45.0) \& (t3 > 45.0))
                       || ((t2 > 45.0) \&\& (t3 > 45.0));
            Console.WriteLine($"Splnil alespon dva testy ze tri: {vysledek}");
        }
```


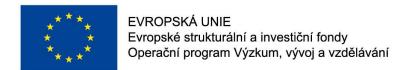
První výraz vrátí *true*, pokud student splnil alespoň jeden ze tří testů za více než 45 bodů:

```
vysledek = (t1 > 45.0) || (t2 > 45.0) || (t3 > 45.0);
```

druhý výraz vratí true, pokud student splnil všechny tři testy, každý za více než 45 bodů:

```
vysledek = (t1 > 45.0) && (t2 > 45.0) && (t3 > 45.0);
```

poslední výraz vrátí true, pokud student splnil alespoň dva ze tří testů za více než 45 bodů, testujeme tedy všechny tři varianty:

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Boolean logical operators C# reference | Microsoft Docs. [online]. Copyright © Microsoft 2020 [cit. 03.01.2021]. Dostupné z: https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/csharp/language-reference/operators/boolean-logical-operators
- [2] Trojúhelník Matematika.cz [online]. Copyright © 2006 [cit. 02.10.2020]. Dostupné z: https://matematika.cz/popis-trojuhelniku

